

מסורת הש"ס

א) לקמן נא: עמוד פ"ד
מ"ט: ג) לקמן ק"ה
א) לקמן נא: עמוד פ"ד
ד) נ"א לשנת אחרית
ה) לקמן ק"ה: א) ו[לקמן
נד: קדוש י"ד: ו) מאמר
במסורת דמי לגמרי כנ"ל.

הגות הב"ח

א) תב"ח ד"ה אחותה וכו'
דמטעם אחות אשה
יוצאה ומי: ב) ד"ה ב"ש
וכו' משמע לב"ש
במאמר לחדר יוצאת
ספיה: א) ד"ה לא מימא
וכו' מ"מ אמרתי לעיל
דפסוד גבי אשת אחיו
שלא היה בעולמו ולקמן
גבי אחות אשה: ו) ד"ה
אלה וכו' דהימלא דחיה
דמיה גמורה:

תוספות ישנים

והבאר ר"ש וכו' וא"כ
אחיה תמירי כמתני
חולצת. וא"ת ולמלא משום
לדאורייתא פסקה קת'
זקוק: ויגלה ל"ח מירין
ממילא מצוה גופה אמאי
ולמך דלא חללה דאי אסור
חולצת דמנה פסקח היה לו
לומר דלא חללה דאי אסור
מנה מיהי לה ערוב א"כ
פטורה היא גם מחללה ופי
לא מיהי לה כעבודה א"כ
כחן זקוק כמו שתי אחות
דעלמא דלפני חולצת: וא"ת
דקח פירי אחותה ומפי
איכא לגמירי אין זו מצוה
נפשה דהא פי אסור מנה
פטורה היא א"כ מותר
באחותה לדעה אחת
זקוקת. אל מ"מ פירי
פירי דכיון דלא מחוקיק
אסור מנה לגמרי ולא
אמרתי אל משום גובה
משום אסור מנה ענמלא.
א"כ אחותה היא אחות
זקוקה: והא גבי ערוב א"כ
גורנין: פי דלמירי אסור
בה ומותר באחותה ואמאי
לא תמירי בחללה גובה
משום אחותה דמלא למירי
העולם דכי היכי דפטורה
היא פטור אחותה וכו'
אין דהא מותר בה: א"כ לא
היה לו להמיר אחותה
היכא דאיכא נמי אסור
ערוב גובה משום שתי
אחות שצ"ל בה ערוב
ומשה ערוב מגמר גמרי
אישי: שנים מהם נשאיה
שתי אחותה וכו' מופנה היא
דלא נקט בהא וכו' שני
כנתים כמו
דבסוף. נראה משום דבעי
לומרנו זו היא שאלה או לו
על אשתו ועל אשת אחיו
לכך מוקים לה דמי מופנה
הדשפתה על כל אשה כלל:
אשתו עמו משום דקסבר
ב"ש מאמר קובה ומשעם

בוסף רש"י

אשתו עמו. דקניה
במאמר וכו' נפלה אחותה
ולא נעמי קמה לחיות
אשה היא ולא מיפסקה
קמייתה עליה משום אחות
זקוקה (קמן נא: א). והלוי
כמו (יחזקאל כז) הלוי
הלו השמע (קמן נא: א).

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות כ"ט.

עין משפט בר מצוה

בא א מ"פ מ"ה מהלבנת
יבום הלכה ו סג
עשין לא טושיע אה"ע
סימן קטע ספיק :

תוספות ישנים (המשך)

מלאורייתא הוא מקאמר
והלו תלא משום אחות
אשה (פסקה ל' מ"מ)
(דכירה לו) ולקחה לו
לנשה כנשה מה אשה
בשטר אף יבמה בשטר
אלא כפיה דפי בגמרא
עבד בה מאמר מיבעיא.
ופי' דמאמר אינו אלל
מאמר ופי' שפירשנו י"ל
דהוי מדאורייתא ומדפרכמי
לקמן דהיי קאמר השמא
אחות ענמלא דהוי
קדושין מפירסיה כדמרי
בדקא וכו' עבד בה מאמר
דלא ידעין אלל מקדושין
מיבעיא: א) ועי' י"ל דלא
דמי לעיל פי' שמעתי
יבום נכד ולא כעבד ואינו
נראה כעוקרת שואה הממ
אלל הבא שמותה הקטנה
בבעלה ורואין העולם
שמיחה ענמלא כמילין
יודעין העולם עלה הוי
נשואיה שזאין ואלל היכה
(ג) והקשה הכה רבינו
מנחל חדל דלפי דך
פירושה יך כרה ר"ל אבשה
אחבת ובעה לא אירי
בממתי יך אס באחותה
שבעה מאח אכר. ועוד
דפי דדוחה יבמה משום
בית א' הוא כנשה אטו
מאמר ענין מקרי הא
במאמר גמרי יחסין
(קדושין נא) הל מרזי
במחייב גרשמה כדכר ולא
בעל דאינו לוקח מאי טעמא
דך ענין אסרה מורה
אלמלא לא מקרי ענין אלל
ב"ש. לכן נראה לרבינו
מנחל לפי שיש חזרות
מאמר ועד סוף. מאמר
אינו קונה אלל דאחיות כרה
בלבד כלומר דמיה מאחי
היא אחותה של בעלת
מאמר לא בעיה חליפה אלל
איחי לא סגי בגט וי"ש
למעמיהו דהיי פספס
בירושלמי אמר ר' אליעזר
כן עקר גיבה בעלת מאמר
לא תהא זריכה חליפה אירי
היכל בשם ר' אליעזר מורה
ב"ש אסר גיבה בעלת
מאמר זריכה היינו חליפה
אלמלא זריש לא סגי לה
בגט. וא"ת כיון דלא אלל
כח בעלת מאמר לפטור
בגט היי איתמא לפטור
זריכה מהלפיה י"ל דלא גרע
מקדושין דעלמא דכבה נמי
מדי ולקחה זו מאמר ואס
קדש אשה ואחי' מת אחיו
שני אחותה שפירשנו דלא
תלא המאורכת הכה נמי
הא בעלת מאמר ומ"מ
היא גופה לא סגי לה בגט
אפי' ראליש בעלת מאמר
קדושין דעלמא לענין שלל
מיה זריכה חליפה
מ"מ הכה לא סגי לה בגט
דיבאה גומרת בה דכמי
יבמה יבא עליה חיקה
דבדיח מאמר לא פסקה
בגט נכד א' ליכא חליפה
בדיחה:

והאמר ר' שמעון שתי אחיות לא חולצות ולא מסייבנות. והכא אמאי
בעי חליפה הא כיון דמדאורייתא חויא ליבומי זקוקה היא והוה להו
כשאר ב' אחיות שנעשו כרות זו לזו ור"ש פוטט אחות זקוקה
מחליפה: **גזירה משום אסור מנהו דעלמא.** אי פטרט להו לגמרי מאן
דחיי סבר טעמא לאו משום אחות
זקוקה אלל משום דאסור מנהו היא
כעבודה ופטורה מחליפה ואמי למיפטר
אסור מנהו דעלמא ללאו אחיות
מחליפה: **סיינא איבי.** אסור מנהו:
אחותה. אמאי חללה מיפטר משום
אחות זקוקה דהכא מאי אמרת:
משום לפא דידה. משום מול דידה
דאסור מנהו. האי לפא יתור לשון
הוא: **והא גבי ערוב לא גורנין.**
דאס היתה אחת מהן אסורה עליו
אסור ערוב אסור בה ומותר באחותה
הערובה יוצאה בלא חליפה ולח אמרתי
מחלוק ערוב גזירה משום אחותה
שאין ערוב וראיה לייבום והא נמי
לרבי שמעון ערוב היא משנעשו כרות
ואמאי מנכרת לה חליפה משום גורת
אחותה: **דמגמר גמירי לה אינשי.**
והכל יודעין שאין זריכה חליפה ואחותה
לאו אחות זקוקה היא ולא אחי למשרי
אחותה בלא חליפה אלל ערוב דנעשו
כרות דר"ש לא כ"ע גמירי הלכתא
דאסור שתייהן שוות ואי מפקת לה
בלא חליפה אחי נמי למיפק אחותה
שהיא אסור מנהו בלא חליפה ונפקא
מינה חורבה לאסור מנהו בעלמא: י' **מגמר גמירי אינשי.** וידעי
בלא רמיא קמיה ואחותה לאו אחות זקוקה היא ולא אחי למשרי
אחות זקוקה דעלמא: **במתני' אשמו עמו.** דמאמר כמנוסה דמיא
וכי נפלה אחותה לא מיתקרא הך עליה משום אחות זקוקה: ופלו
האל אף מן החליפה משום אחות אשה: **ג' רבי יהושע.**
בפרק ב"ש ק' דקאמר נמי אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו
ופליגי עלה רבן גמליאל ורבי אלעזר: **לא סימא מאמר לב"ש**
קונה קנין גמור. ותהי כהשמו ואי בעי לאפוקי חסקינה לה בגיטא:
אלל מאמר לב"ש אין קונה אלל לדחות ב"רה. כלומר לדחות אחותה
שלא תאסרנה לזו משום אחות זקוקה: **יקיימו.** אס קדמו וננסו
זריש פירקין וכו': **ב) נכסיה לא.** מייבמו משום אחות זקוקה:
ואי

מנות יבמין ור"ג שרי לבטל מנות
חייש: **א' ברבי אעזר.** דלמר מלמדין
אשה כדאמרין לעיל בפ"ק (דף י"ג).
דמס כשהבעל מת אין דומה כ"ע
דאין קונה קנין גמור מ"מ אמרתי
לעיל (דף י"ג) ולקמן (דף י"ג). גבי
בפ"ב (דף י"ט). אס מאמר של שני
מאמר אשת שני הוה זועל כי הוי
קונה לגמרי אלל קונה ומשיר וכו'
א' דאחות בצורה ב"ב. פי' בקונטרס
מחליפה הא קמני בזמנא דהוא ועוד
דמנהי מאמר להסיר הזיקה דהיי
משום אחות אשה וא"ת והייכי מייתי
בעלת מאמר לכתלה וי"ל דהיי מייתי
דמי נמי לזרה לענין שלל תאסור את
דדוחה דחיייה גמורה אלל יבמה
דמי לזרה לענין שלל תאסור את
דדוחה דחיייה גמורה אלל יבמה
דמי לזרה לענין שלל תאסור את
דדוחה דחיייה גמורה אלל יבמה

אחותה משום לתא דידה. לאי נפקא
כרות זו לזו אחי לאפוקי מהאי טעמא
מנהו ואמי למשרי נמי אסור מנהו
גורו שמחן אלל יוצאה בלא חליפה
אלל אחותה יוצאה ואמי לאפוקי
אלל חליפה: **ב' י"א אומרים** אשתו
עמו כו'. בגמ' גבי השמא חרוקה
דעלמא כו' עשה בה מאמר מיבעיא
פירש בקונטרס דמאמר יבמין מדרבנן
אפילו לבית שמאי דמדאורייתא יבמה
יצא עליה כתיב ואין נראה לרבי"ם
דא"כ אמאי תלא הלו משום אחות
אשה במאמר זה ומיהו י"ל דתלא
משום אחות אשה היינו אחר שיצול
בעלת המאמר אלל קשה דלעיל פ"ב
(דף י"ט) וס' דקאמר הא דקמני
מאמר לאפוקי מ"מ משמע לב"ש (י)
יוצאה שנייה משום אחות אחת
שלא היה צעולמו וכן נמי קאמרין
לקמן בפירקין (דף י"ג). גבי אחות אשה
אלמלא מאמר קני דאורייתא לב"ש
וכולה סוגיא דגרמא מוכח הכי והא
דקאמר השמא חרוקה דעלמא כו'
גבי מה מאמר מיבעיא אע"ג דמאמר
נמי מדאורייתא מ"מ קאמר מאמר
מיבעיא משום דהא דמאמר קני
מדאורייתא היינו משום דגמרינן
מקדושין דעלמא הלכך לא עדיף
מקדושין ודוי לבא מן הדין להיות
וכו': **א' ארי' דככל הני דפ' חרש** (לקמן ק"ב):

כדתני: **א' א' ע"א אשתו בו.** ארי' דככל
קדי: דתנן מוציא את אשתו בגט ואת
אחיו בחליפה לא קמני
אוי לו כי הכה משום דאי לו משמע
שהפסיד אשתו בלא שיעמנו והכא
ור' יהושע דקטנה והדולה לא פשע
שהכניס עצמו כספק חרשות שלא
דהחולץ (לקמן דף מט). וס' דשומרת
להי נמי קאמר בגמרא למעוטי דר'
הכא ולא קאמר למעוטי כל הני: **א' בר"ג.**
יאמר מתמין עד שתגדיל
ויצול ותלא הלו משום אחות אשה
הקילו בה מצבעלת מאמר משום
דכנוסה היא אללו קודם וכן גדולה
והא דפריך מבינה לעיל ברש"י (דף י"ט):
אלל חליפה אלל חליפה אלל חליפה
אלל חליפה אלל חליפה אלל חליפה
אלל חליפה אלל חליפה אלל חליפה
אלל חליפה אלל חליפה אלל חליפה

אשתו עמו. דקניה
במאמר וכו' נפלה אחותה
ולא נעמי קמה לחיות
אשה היא ולא מיפסקה
קמייתה עליה משום אחות
זקוקה (קמן נא: א). והלוי
כמו (יחזקאל כז) הלוי
הלו השמע (קמן נא: א).